Vedtakssak: Karaktersetting og normalfordeling

Forslag til endring i Retningsliner for karakterfastsetjing i masterstudiet[1]

Viser til orienteringssak 63/2012 – 1 i studieutvalgets møte den 8. oktober, der utvalget uttalte:

«Neste møte får seg forelagt forslag til ny formulering i retningslinjene. Formuleringen skal ivareta både hensynet til at hver eksamen *ikke* skal normalfordeles, og forventningen om normalfordeling over tid. Det er ønskelig med skisse til øvrig organisering og informasjon – utover retningslinjene – for å ivareta disse hensynene.»

Retningslinjenes pkt 1 handler om alminnelige prinsipper for sensurering, og omfatter også en uttalelse fra Det nasjonale fakultetsmøtet. Normalfordelingen presenteres deretter, med en henvisning til Universitets- og Høyskolerådets brev om at resultatene ventes normalfordelt «over tid» - der «en periode på minst 5 år ikke er utenkelig».

En slik formulering bør ikke leses som et incitament for en bestemt måte å sensurere på. Det er snarere en konstatering av normalfordelingens «natur» – nemlig at den er et statistisk *resultat* av ellers velfungerende variabler i uavhengig samhandling. Det sentrale her er de kvalitative karakterbeskrivelsene vi finner i UiB-forsrkiftens § 7.1.[2] Beskrivelsene er utviklet av Universitets- og Høyskolerådet og er gjeldende hovedregel for hele sektoren. Gitt at disse kvalitative beskrivelsene følges, har man en berettiget forventning om at resultatene *over tid* vil vise normalfordeling. *Departementets forutsetning er at det vi skal måle med eksamen, faktisk* er *en normalfordelt funksjon av eksamenskrav og kvalitative karakterbeskrivelser.* Ingen del av forarbeidene til karakterskalaen har avdekket at selve denne forutsetningen er satt under debatt – det er neppe grunn for oss å gjøre det heller, i alle fall ikke i denne sammenhengen.

> Verken Universitets- og Høyskolerådet eller departementet har sagt noe om hva som eventuelt skal skje hvis dette viser seg å ikke slå til (vi har sett noen spredte reaksjoner på at karakterer til masteroppgaven ikke normalfordeles – selv ikke over tid, men det har ikke kommet noe konkret ut av det).
>
> ECTS opererer ikke lenger med normalfordeling som målestokk eller målsetning for sine karakterer (som det norske karaktersystemet har implementert). I stedet anbefales en løsning der man sette «lokale» karakterer, og så supplerer med informasjon om prosentfordelingen som er oppnådd – enten på denne ene eksamen, eller på dette emnet over tid.[3] Det vil nokså åpenbart gi god informasjon i alle fall til noen i målgruppen.

---

[1] http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/retningsliner-for-karakterfastsetjing-i-masterstudiet

[2] http://regler.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.2.-Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen/Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen

[3] http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=ects%20users%20guide%202011&source=web&cd=2&ved=0CC0QFjAB&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Feducation%2Flifelong-learning-policy%2Fdoc%2Fects%2Fguide_en.pdf&ei=XYN-UN33GsvO4QTY7YGwAQ&usg=AFQjCNGTeqrfthYQwTS8iRrbwhlRtgNHew se side 41.

> Foreløpig later det ikke til å ligge til rette for noen snarlig overgang til det «nye» ECTS-systemet, og vi innretter oss etter de karakter-retningslinjene som gjelder pr i dag.

Spørsmålet er hvordan vi best bør forholde oss – på den ene siden til de kvalitative beskrivelsene, og på den andre siden til forventningen om normalfordeling. Vi må se begge deler som bindende for våre disposisjoner. Disse spørsmålene er større enn det vi trenger å forholde oss til i denne omgangen, men kunnskap om dem er et nødvendig bakteppe for de vurderingene som må gjøres i saken her.

Det er utvilsomt at det *ikke* skal normalfordeles på den enkelte eksamen. Det er ting som tyder på at en misforståelse om dette gjør seg gjeldende blant enkelte sensorer, og i alle fall blant studenter. Dette er uheldig ettersom vi risikerer at enkelte sensorer – eventuelt også nivåkontrollører – tilpasser karakterbruken til en fiktiv målsetning om normalfordeling. Dessuten risikerer vi at studentene pådrar seg en forestilling om at deres karakter er avhengig av en «kvote» innenfor karaktersystemet. Av den grunn bør vi endre Retningslinjer for karakterfastsetting i masterstudiet [i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen] slik at de gjenspeiler den virkeligheten vi faktisk forholder oss til. Vi bør også formidle til sensorer og nivåkontrollører – og til studentene – at sensuren på enkelteksamener *ikke* tar sikte på normalfordeling.

I retningslinjenes punkt 2 heter det: «Målsetjinga om fordeling på karaktertrinn gjeld for kvart einskild kurs. I karaktersetjinga skal ein likevel ikkje leggje vekt på å få til ei normalfordeling. Dette gjeld både for sensorane i den einskilde kommisjonen og for nivåkontrollen. Verkemidla for å oppnå ei fordeling innanfor nomalsjiktet er kriteria for karaktersetjing, tenleg oppgåveutforming og gode sensorrettleiingar.» Antakelig kan problemet løses ved at de to første setningene omformuleres, og at vi deretter sørger for god informasjon om hvordan sensuren skal – og ikke skal – gjennomføres.

Forslag til ny formulering av retningslinjenes punkt 2: «Målsetjinga om normalfordeling av karakterar skal ikkje leggjast til grunn i sensuren eller i nivåkontrollen. Verkemidla for å oppnå ei fordeling innanfor nomalsjiktet er kriteria for karaktersetjing, tenleg oppgåveutforming og gode sensorrettleiingar. Der verkemidla nyttast for å endre eller justere karakternivået, skal dei berre nyttast for store grupper og på lang sikt.»

Vi bør ha en konkret plan om hvordan denne forståelsen skal kommuniseres – til sensorer, nivåkontrollører og studenter. I første omgang bør det skrives inn i de instruksene sensorene får tilsendt med besvarelsene de skal sensurerer. Nivåkontrollørene må informeres tilsvarende; det vil i all hovedsak være emneansvarlige lærere som også er nivåkontrollører og de er derfor lett identifiserbare og det bør være mulig å nå dem med konkret informasjon. Studentene kan informeres gjennom de etablerte kanalene (MiSide og JSU).

Videre bør fakultetet ha en mer grunnleggende diskusjon med sikte på å utforme en strategi for å håndtere eventuelle avvik fra normalfordeling «over tid». Den bør omfatte alle elementene som bidrar til å bestemme karakternivå og individuelle karakterer, blant annet bør vi kunne besvare et spørsmål som: Hvordan skal vi utforme eksamenskrav og oppgaver for at de skal virke sammen med de kvalitative karakterbeskrivelsene til å gi det bildet av kandidatene som uttrykkes i normalfordelingen?

I tillegg til de materielle endringene foreslås også en endring av tittelen på retningslinjene. Begrunnelsen er at når slike retningslinjer opptrer på nett, er det ikke opplagt hva «masterstudiet» er.

Forslag til vedtak:

1. Tittelen endres fra «Retningsliner for karakterfastsetjing i masterstudiet» til «Retningsliner for karakterfastsetjing i masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen».

2. Punkt 2 i Retningsliner for karakterfastsetjing i masterstudiet endres slik:

Någjeldende punkt 2	Forslag til nytt punkt 2
Målsetjinga om fordeling på karaktertrinn gjeld for kvart einskild kurs. I karaktersetjinga skal ein likevel ikkje leggje vekt på å få til ei normalfordeling. Dette gjeld både for sensorane i den einskilde kommisjonen og for nivåkontrollen. Verkemidla for å oppnå ei fordeling innanfor nomalsjiktet er kriteria for karaktersetjing, tenleg oppgåveutforming og gode sensorrettleiingar.	Målsetjinga om normalfordeling av karakterar skal ikkje leggjast til grunn i sensuren eller i nivåkontrollen. Karakterane skal fastsetjast ut frå dei kvalitative kriteria som er vedtekne. Verkemidla for å oppnå ei fordeling innanfor nomalsjiktet er kriteria for karaktersetjing, tenleg oppgåveutforming og gode sensorrettleiingar. Der verkemidla nyttast for å endre eller justere karakternivået, skal dei berre nyttast for store grupper og på lang sikt.

3. Sensorer og nivåkontrollører skal informeres spesifikt om endringen og at det i sensuren ikke skal tas sikte på normalfordeling innenfor en kommisjon, en eksamen, et kull eller en annen enhet.